

Tramstation Hoorn – Hoe en Waarom?

De Museumstoomtram Hoorn-Medemblik neemt zijn bezoekers mee op een spannende tijdreis per stoomtram tussen Hoorn en Medemblik. De stoomtrams hebben een grote historische waarde en dat geldt ook voor de lokaalspoorweg van het museum. De rails tussen beide Noord-Hollandse steden liggen er nog allemaal en bijna overal staan de oude stationsgebouwen. Alleen bij de hoofdingang van het museum in Hoorn ontbreekt een ontvangstgebouw: Tramstation Hoorn.

Dankzij de Extra Projectbijdrage van de BankGiro Loterij van €490.000,- uit de afdracht van 2013 wordt Tramstation Hoorn in 2015 gerealiseerd en gaat een langgekoesterde wens van de Museumstoomtram in vervulling. Het station is letterlijk en figuurlijk het startpunt van een tijdreis naar de toekomst, waarin meer bezoekers meer van de levend gepresenteerde collectie kunnen beleven.

Goederenemplacement

De spoorweg en de stations in Wognum-Nibbixwoud, Twisk, Opperdoes en de eindbestemming Medemblik dateren uit 1887. De stationsgebouwen zijn door het museum aangekocht en gerestaureerd, met steun van de BankGiro Loterij. Ze maken nu deel uit van de presentatie van het museum. De spoorweg is bijna compleet... Toch ontbreekt er een belangrijk element aan de presentatie: een volwaardig stoomtramstation op het vertrekpunt in Hoorn. Historisch gezien is dat logisch. Vroeger vertrokken de treinen naar Medemblik vanaf het grote spoorwegstation te Hoorn, dat tot op de huidige dag door de Nederlandse Spoorwegen gebruikt wordt.

Het opstappunt van de Museumstoomtram in Hoorn ligt op het goederenspooreplacement aan de noordzijde van het NS-station. Dit terrein is in de loop van de jaren museaal ingericht en beschikt over een restauratiewerkplaats waar de locomotieven en trams worden voorbereid op de rit, een klassiek seinhuis waarin historische seinen worden bediend en een perron waar vandaan de trams vertrekken. In 1987 is een begin gemaakt met de bouw van een beperkt, zakelijk en klein ontvangstgebouw voor de reizigers.

Een volwaardig stationsgebouw in Hoorn

Het huidige kleine ontvangstgebouw in Hoorn heeft niet de sfeer en uitstraling die een stationsgebouw in het museum zou moeten hebben. Bovendien ontbreekt een aantal faciliteiten. Droom van de Museumstoomtram is het realiseren van een volwaardig Tramstation Hoorn dat als ontvangstgebouw kan dienen. Een opvallend baken in de omgeving en de laatste stap op weg naar een compleet historisch ingerichte lokaalspoorweg tussen Hoorn en Medemblik.

Tramstation Hoorn moet hedendaagse faciliteiten voor bezoekers bieden en tegelijkertijd de sfeer en functies uitstralen die bij een historisch stationsgebouw horen. Het moet de bezoekers op weg helpen naar de beleving van de Museumstoomtram. Als begin van de *Spannendste Tijdreis* met stoomtram en boot, maar ook als onderkomen van de tentoonstelling *Canon van de stoomtramgeschiedenis* en de speurtocht *Stoomsafari*, waarin bezoekers het verhaal achter de stoomtram beleven. Dit biedt bovendien de mogelijkheid om het hele jaar open te kunnen zijn in plaats van alleen op die momenten dat er volgens dienstregeling een stoomtram rijdt.

Ontwerp

Het ontwerp is slechts gedeeltelijk gebaseerd op de andere stationsgebouwen langs de lijn. De kleinere stations passen niet in de stedelijke omgeving van Hoorn en het gebouw in Medemblik is daarentegen juist te groot. Gekozen wordt daarom voor een replica van een gebouw dat daar qua grootte tussen in zit, dat past in de Hoornse omgeving en het geheel van de spoorlijn. Het ontwerp wordt gebaseerd op het station van de Dedemsvaartsche Stoomtramweg-Maatschappij te Coevorden. Een gebouw met een betrekkelijk eenvoudige, functionele architectuur, passend bij de stijl langs de lokaalspoorweg Hoorn-Medemblik. Het stationsgebouw bestaat uit een centraal middengebouw met aan beide zijden een vleugel. Een vleugel en het middengebouw van het huidige kleine bouwwerk zullen de basis vormen voor dit complete gebouw. Aan de kant van de sporen en het reeds aanwezige perron waar de tram vertrekt ligt een stationsplein met een informatiekiosk naar historisch model en inrichting. Referentiekader bij de inrichting van het gebouw en de omgeving is de periode tussen 1920 en 1925 waarin de Museumstoomtram zichzelf presenteert.

Uitvoering

Het project behelst de bouw van het station – met gebruikmaking van delen van het bestaande kleine gebouw - en de inrichting ervan, voor zover deze betrekking heeft op de museale presentatie en museale functies voor de bezoekers. Dat geldt voor de loketten, lambrisering en meubels die naar historisch voorbeeld worden aangebracht. Ook de inrichting van het stationsplein, inclusief straatmeubilair en kiosk, maakt hier deel van uit. De hedendaagse faciliteiten en materialen voor de zakelijke activiteiten naar de bezoekers zoals kassa's, winkel- en horecagerelateerde ruimtes worden buiten dit project gefinancierd. Het produceren van de tentoonstellingsmaterialen voor de *Canon van de stoomtramgeschiedenis* die in het station worden ondergebracht maakt wel deel uit van het project. Dit zijn ondermeer reproducties uit het Stoomtram Documentatie Centrum van de Museumstoomtram, dat op deze wijze bovendien ontsloten wordt. De kiosk krijgt een rol in de *Stoomsafari*, die tegelijkertijd naast dit project wordt ontwikkeld.

BankGiro Loterij

Met dit extra project denkt de Museumstoomtram nog beter aan de deelnemers van de BankGiro Loterij te kunnen laten zien wat er dankzij hun deelname gerealiseerd kan worden. Door het project Tramstation Hoorn wordt de presentatie van de gehele lokaalspoorweg Hoorn-Medemblik met alle gebouwen als een museale eenheid vervolmaakt. Tramstation Hoorn is een baken in de omgeving en de eerste grote culturele investering die het gebied Poort van Hoorn zal veraangenamen en verbeteren. Het sluitstuk van een project om 20 kilometer lokaalspoorweg als museum in te richten, mogelijk gemaakt door de BankGiro Loterij. Bovendien biedt de realisatie het startpunt voor een nieuwe weg die de Museumstoomtram in kan slaan. Een weg waarin meer bezoekers niet alleen meereizen met de stoomtram, maar ook het verhaal kunnen beleven over de achtergronden van die stoomtram. Een museumpresentatie die past bij de Museumstoomtram, die een groot publiek aanspreekt door de toegankelijkheid ervan.

